

מקורות פרשת בראשית תשפ"ז יוצאים למלחמת הכרעה נגד היצר הרע

אלא אם כן נסתתמו עיני שכלו, והוא שמיחס הכתוב הסמאון לרשעים, כאומרו (ישעיה מב) 'והעורים הביטו לראות'... פירוש שאחר שעברו העבירה ועבר המסית **שמחשיך עיני האדם**, תכף ומיד נפקחו עיניהם והרגישו כי ערומים הם, פירוש שנפשטו מזהרא דקדושה.

תניא פרק ט: והנה מקום משכן נפש הבהמית שמקליפת נוגה בכל איש ישראל הוא **בלב**... אך מקום משכן נפש האלהית הוא **במוחין שבראש**.

בראשית רבה לה: שאל אנטונינוס את רבינו: מאימתי יצר הרע נתון באדם - משיצא ממעי אמו או לפני שיצא ממעי אמו? אמר רבי: לפני שיצא ממעי אמו. אמר אנטונינוס: לאו, שאילו היה נתון בו כשהוא במעי אימו, היה חוטט בני מעיה ויוצא. והודה לו רבי שנאמר: 'כי יצר לב האדם רע [רק] מנעוריו' - [רק] משעה שהוא ננער לצאת ממעי אימו.

הרבי מליובאוויטש, שיחת פרשת בראשית תשכ"ה: יש חילוק בין חיצוניות לפנימיות. בחיצוניות טבע האדם אינו טוב, אבל בפנימיות הוא טוב, ובסופו של דבר, הפנימיות פועלת על החיצוניות, על דרך דברי הרמב"ם בעניין בעל שאינו רוצה לתת גט, 'כופים אותו עד שיאמר רוצה אני'. שכן כל אחד מישראל בפנימיות הוא טוב ורצונו לקיים כל המצוות, אלא 'יצרו הוא שתקפו' לעכב הגט ולכן על ידי זה שכופים אותו, מסירים את המניעה החיצונית הרובצת עליו ומתגלה רצונו הפנימי.

4. קידושין לב: בני, אם פגע בך מנוול זה, משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ, שנאמר: 'הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטיש יפוצץ סלע'.

תניא פרק יב: כמו שהאור יש לו יתרון ושליטה וממשלה על החושך, שמעט אור גשמי דוחה הרבה מן החושך שנדחה ממנו מאליה, כך נדחה ממילא סכלות הרבה של הקליפה וסטרא אחרא שבחלל השמאלי (כמאמר רז"ל 'אלא אם כן נכנס בו רוח שטות'), מפני החכמה שבנפש האלהית שבמוח.

1. בראשית א: וירא אלוקים את האור כי טוב... ויהי ערב ויהי בקר יום אחד: ויקרא אלוקים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלוקים כי טוב... ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו... וירא אלוקים כי טוב, ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי. ויעש אלוקים את שני המארת הגדלים... ולמשול ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלוקים כי טוב, ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי. ויאמר אלוקים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ... וירא אלוקים כי טוב... ויברא אלוקים את האדם בצלמו בצלם אלוקים ברא אותו ונקבה ברא אתם: ויברך אתם אלוקים ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את הארץ.

בראשית ו: וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום: וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו: ויאמר ה' אמהה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים.

מדרש לקח טוב: עלובה עיסה שהנחתום מעיד עליה שהיא רעה.

בראשית ג: ויאמר האדם: האישה אשר נתת עמדי היא נתנה לי **ואוכל**! ... ותאמר האישה: הנחש השיאני **ואוכל**!

בראשית רבה יט, יב: ואכלתי אין כתיב אלא **ואוכל**, אכלתי [בעבר] **ואוכל** [בעתיד]!!

2. בראשית ח: ויבן נח מזבח לה' ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל העוף הטהור ויעל עלת במזבח: וירח ה' את ריח הניחח ויאמר אל לבו, לא אסף לקלל עוד את האדמה כעבור האדם, **כי יצר לב האדם רע מנעוריו, ולא אסף עוד** להכות את כל חי כאשר עשיתי.

רמב"ן: 'כי יצר לב האדם רע מנעוריו' - מלמד עליהם זכות, שיצירתם בתולדות רעה בימי הנעורים... או יאמר 'מן הנעורים', כלומר מחמתם תהיה רעת היצר באדם שהם יחטיאו אותו.

אברבנאל ח השאלה הרביעית: היא הנותנת שמפני זה ראוי להשחיתם? ובסוף סדר בראשית אמר 'וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום ויאמר ה' אמהה' - הרי שם עשה רוע היצר סיבה לקללה ולהשחתתו וכאן עשה רוע היצר סיבה שלא יקלל **ואין דבר אחד סיבה לשני הפכים?**

3. בראשית ג, ז: ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם.

אור החיים: על דרך אומרם ז"ל (סוטה ג) 'אין אדם עובר עבירה